

Resultaten en rassenkeuze voor 2025

Het maken van de goede rassenkeuze is belangrijk om te beantwoorden aan bijzondere bodemsituaties, biotische of abiotische stresstoestanden. Het kan een grote invloed hebben op de teeltpraktijken die u later in het seizoen best uitvoert. De keuze voor rastoleranties past meer en meer vandaag in de IPM-strategie maar is ook een sleutel voor het verzekeren van de opbrengst en het inkomen in de toekomst. Daarom is het belangrijk bij het maken van een goede rassenkeuze om niet na één jaar ervaring met een bepaald ras, zijnde goed of minder goed, uw conclusies te trekken.

De gepubliceerde resultaten zijn het gemiddelde van meerdere proeven in verschillende jaren, voor de opbrengsten, maar ook voor het gedrag van rassen in veldopkomst, schietersgevoeligheid en bladgezondheid.

Dit dossier omvat alle waarnemingen en metingen van de rassen die de afgelopen jaren erkend en in de markt waren. De bevestigde rassen werden drie jaren beproefd, twee jaar voor nieuw erkende rassen en één jaar voor rassen die zonder voorafgaand onderzoek in België op de markt zijn gebracht.

Omstandigheden van de beproeving 2024

Niemand hoeft eraan herinnerd te worden dat 2023 en 2024 moeilijke jaren waren. We weten allemaal nog dat de weersomstandigheden vanaf half oktober 2023 omsloegen en pas een jaar later verbeterden!

De winter van 2023-2024 was bijzonder nat en afgezien wat intense vorst midden januari, waren de wintertemperaturen bijzonder hoog. In de lente was het grootste deel van de percelen ontoegankelijk vóór midden april, toen het zaaien begon en doorging tot half juni.

Reeds in het voorjaar vertraagde de vrijwel onophoudelijke regen het begin van de uitzaai tot 10 april (op enkele uitzonderingen na). De rassenproeven in 2024

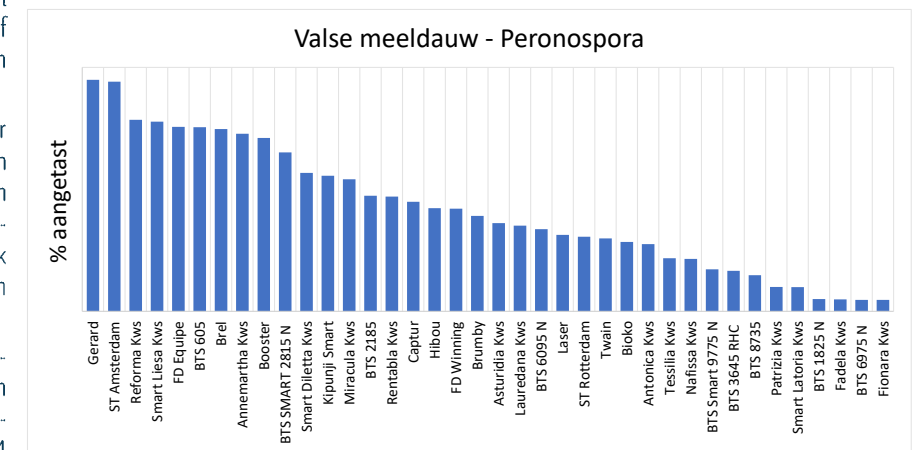
werden gezaaid in 3 perioden - tussen 10 en 14 april, rond 1 mei en de laatste opbrengstproeven rond 10 mei, wanneer in de praktijk amper 2/3 van de uitzaai voltooid was.

Om de rassenproeven zo goed mogelijk te beschermen, wordt er een wekelijkse monitoring uitgevoerd en worden er, indien nodig, behandelingen tegen bladluizen en bladziekten uitgevoerd door de landbouwer op advies van het KBIVB. De stikstofbemesting wordt aangepast aan de perceelsgegevens en de behoeften van de teelt.

De veldopkomst was overwegend goed. Alleen de zaai op 14 april, aan de vooravond van de terugkeer van regen en koud weer, had te lijden van een heterogene opkomst, die mogelijk werd beïnvloed door de nachtvorst op 23 april.

Bieten groeiden traag in de lente en bereikten het 6-bladstadium vaak pas begin juni of zelfs later in late zaaibeurten. Voortdurende en regelmatige regenval verstoorde zowel het zaaien als alle teeltinterventies, maar verstoorde gelukkig de bladluisvluchten die de vergeling overdragen.

De relatief warme en natte winter, gevolgd door een natte lente, leidde tot de heropkomst van een ziekte die sinds 2015 niet meer voorkwam: valse meeldauw (*Peronospora farinosa* f.sp. *betae*). Deze bodemgebonden (pseudo)schimmel kan bieten aantasten. Rassenverschillen waren significant op 1 proeflocatie.

Rangschikking van rassen die een aantasting door valse meeldauw vertonen in 2024, 1 proefveld

Ondanks 3 fungicidebehandelingen bleef Cercospora zich tot in November sterk uitbreiden.

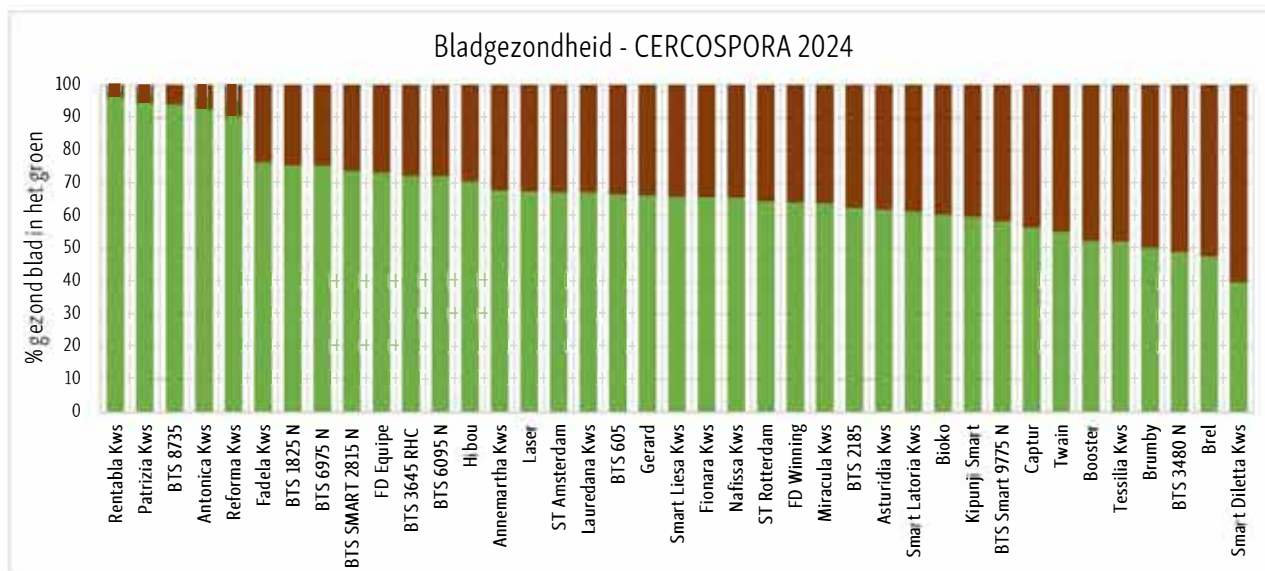
Bladschimmelziekten : Cercospora domineert het jaar !

Het jaar 2024 is een herhaling, maar dan in sterkere mate, van de bladschimmelziektedruk in 2023.

Cercospora verscheen veel vroeger, was continu aanwezig en ontwikkelde zich tot ver in het seizoen. Ondanks 2-3 en soms 4 fungicidenbehandelingen leek cercospora op sommige percelen niet onder controle te zijn. We zullen in een volgende 'Bietplanter' op dit punt terugkomen in het overzicht van 2024.

Er zijn altijd grote verschillen tussen rassen waargenomen in onze 'waarnemingspercelen' die geen fungicidebescherming krijgen. Maar de afgelopen twee jaar, en vooral in 2024, was het "rastolerantie"-aspect net zo duidelijk op locaties die voldoende fungicidenbescherming kregen. Het aspect "rastolerantie" weegt veel zwaarder door dan het aspect "bescherming met fungiciden" op het einde van het seizoen, hoewel de twee elkaar aanvullen.

De bepaling van de "tolerantie" of "vatbaarheid" voor Cercospora is gebaseerd op de gemiddelde ontwikkeling van de bladaantasting door de ziekte in de loop van de tijd, van augustus tot de oogst (zonder rekening te houden met eventuele bladhergroei

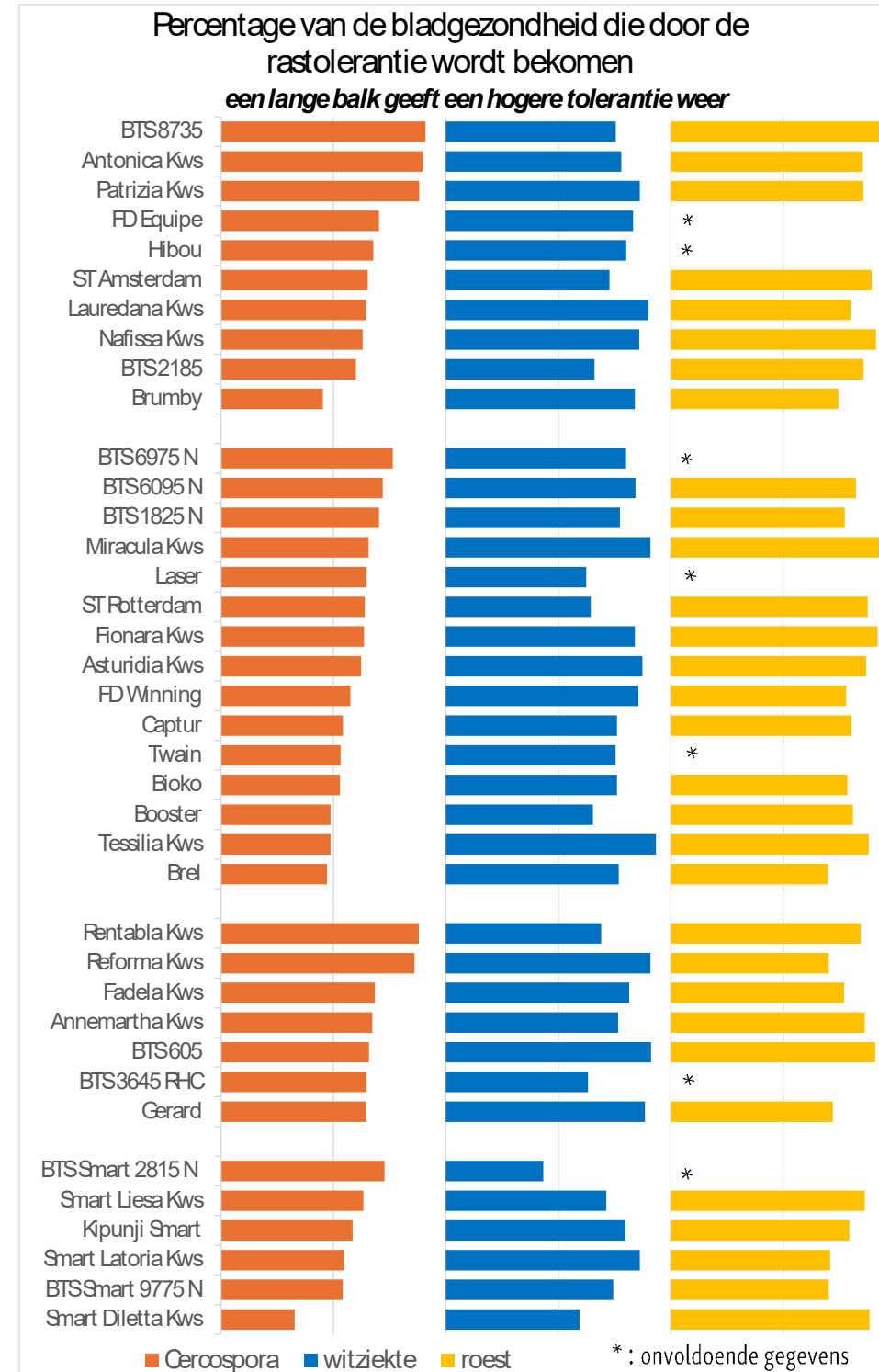

Indeling van de rassen volgens de mate van tolerantie voor cercospora in 2024

aan het einde van het seizoen). De beoordeling is daarom niet simpelweg een evaluatie van de gezondheidstoestand in oktober of november, maar een interpretatie van de evolutie van de gezondheidstoestand van het blad gedurende het seizoen vanaf het begin van de symptomen.

In 2024 werd deze beoordeling van de tolerantie ook uitgevoerd op locaties die een bescherming hadden gekregen door middel van verschillende fungicidebehandelingen.

Elk ras werd in 2024 55 keer visueel 'beoordeeld'.

De gegevens van 2024 zijn toegevoegd aan de waarnemingen van 2023 en zijn gepubliceerd in de centrale tabel.

Hoewel we hopen dat Cercospora-aantastingen niet elk jaar met dezelfde intensiteit zullen terugkeren, werkt IRBAB eraan om alle aanbevolen rassen in geïnoculeerde proeven te testen. Dit zorgt ervoor dat de aantasting voldoende ernstig is, maar bovenal uniform over alle rassen. Deze proeven zijn momenteel in de testfase en de resultaten moeten eerst een goede correlatie aantonen met natuurlijke besmettingen. We hopen ook dat we met deze proeven beter de snelheid kunnen meten waarmee Cercospora zich verspreidt in het ras vanuit een geïnoculeerde haard.

In tegenstelling tot voorgaande jaren kwam roest vrijwel niet voor in de bieten. Witziekte brak uit in een paar percelen en tastte de meest gevoelige variëteiten aan, maar werd vaak goed bestreden met een fungicidebehandeling.

Afhankelijk van de geplande oogstdata werden er in 2024 twee of drie fungicidenbehandelingen toegepast op de proeven. Desondanks is dit jaar zeer gunstig voor rassen met een hoge tolerantie voor cercospora. Aangezien de meeste proeven tussen half oktober en half november gerooid werden, had de ontwikkeling van cercospora een impact op de opbrengst en de suikerrijkheid van de meest vatbare rassen.

Resultaten van alle rassen - KBIVB 2024 (rangschikking volgens bladgezondheid Cercospora)

		Risicoschieters/ha* Globale bladgezondheid Tolantie-witvlekke (1) Tolantie Cercospora (1) Tolantie roest (1) Bodembedekking (1) Tolantie rhizoctonia (2) Gehele grond t/ha Netto wortelgewicht t/ha Suikergehalte % Suikerproductie 22-23-24 Tolantie-witvlekke rhizomanie Vechtopkomst (planten/ha) Schieters/ha* Netto wortelgewicht t/ha Suikergehalte % Suikerproductie t/ha 2024 Suikerproductie t/ha 2023 Suikerproductie t/ha 2022										Netto wortelgewicht t/ha Suikergehalte % Suikerproductie 22-23-24 Netto wortelgewicht t/ha Suikergehalte % Suikerproductie t/ha 2024 Suikerproductie t/ha 2023 Suikerproductie t/ha 2022																					
		Klassieke situatie (relatief ten opzichte van getuige)															Nematoden situatie (relatief ten opzichte van getuige)																
		Meerjarige gemiddelden					Jaarresultaat					Meerjarige gemiddelden					Jaarresultaat																
Gemiddelde getuige		65	84	55	82	6	4,6	110,6	17,4	19,2		107657	8	102,6	0	17,5	17,6	21,5	Moyenne témoin		100,6	17,3	17,4	97,5	16,7	16,3	16,2	19,7					
Tolerantie Nematoden		(2022-2023-2024)										2024					2023					2022											
3 jaar	BTS 6095 N	76	84	72	82	6	111	99	100	99	++	99	17	99	0	17,0	99	104	96	BTS 6095 N	101	101	101	102	101	16,8	102	103	100				
	BTS 1825 N	73	77	70	77	7	106	101	101	102		98	83	103	11	17,3	105	105	98	BTS 1825 N	101	101	102	102	101	16,9	104	105	99				
	Miracula Kws	74	91	66	93	5	106	108	97	105		102	0	105	16	16,3	101	107	107	Miracula Kws	108	98	106	107	98	16,3	105	108	106				
	Asturidia Kws	71	87	62	87	6	115	106	98	104		101	0	105	18	16,7	103	107	103	Asturidia Kws	107	99	105	107	99	16,5	106	107	104				
	Captur	62	76	54	80	8	82	98	99	97		100	17	98	0	17,1	98	95	98	Captur	100	100	101	98	102	17,0	100	103	100				
	Bioko	61	76	53	79	7	89	98	101	99		100	33	101	0	17,1	101	98	98	Bioko	98	101	98	97	100	16,6	97	100	99				
	Booster	54	65	49	81	7	79	100	98	98		97	0	101	19	16,9	100	96	97	Booster	100	98	98	98	98	16,4	96	100	99				
	Tessilia Kws	64	93	49	88	6	100	100	101	101		101	17	103	11	17,2	105	101	99	Tessilia Kws	100	101	101	101	101	16,8	102	102	101				
Brel	57	77	47	70	7	76	99	100	99		99	0	99	0	17,0	98	96	101	Brel	97	98	96	96	99	16,4	95	93	98					
2 jaar	BTS 6975 N	78	80	76	7	7	108	105	99	104	+++	101	0	106	19	16,8	105	103		BTS 6975 N	106	99	105	106	99	16,6	105	105					
	FD Winning	67	86	58	78	7	96	98	101	99		100	33	100	11	17,2	101	96		FD Winning	97	99	97	96	100	16,7	96	98					
1-2 jaar	NEMATODEN RASSEN TE TESTEN															NEMATODEN RASSEN TE TESTEN																	
	ST Rotterdam	64	64	64	88	8	93	106	98	104	++	100	0	108	18	16,7	106	103		ST Rotterdam	104	99	103	104	99	16,5	103	102					
	Fionara Kws	70	84	64	92	6	105	103	101	104		102	17	104	11	17,3	105	103		Fionara Kws	104	100	104	103	100	16,7	104	104					
	Laser	64	62	65	7	7						102	0	99	13	17,6	102			Laser	98	102	100	98	102	17,1	100						
	Twain	61	75	53	7	7						99	100	97	12	17,3	99			Twain	92	100	16,7	92									
3 jaar	(2022-2023-2024)															2024					2023					2022							
	Refoma Kws	88	91	86	70	6	105	101	100	101		101	22	107	11	17,3	109	104	96														
	Fadela Kws	73	82	68	77	7	108	100	101	101		99	33	102	12	17,4	105	105	96		Fadela Kws	98	102	100	101	102	17,0	103	100	97			
	Annemarth Kws	70	77	67	86	6	105	97	102	99	+	101	22	101	11	17,2	102	97	99														
	BTS 605	74	91	66	91	6	100	93	102	96		100	0	94	13	17,5	96	94	96														
Gerard	73	89	65	72	6	103	91	101	92		99	201	90	13	17,5	93	93	91															
2 jaar	Rentabla Kws	82	69	88	84	7	96	101	104	105		100	0	104	15	17,9	109	102															
	BTS 3645 RHC	64	63	65	6	6	115	103	99	103		101	33	104	0	17,0	104	102		BTS 3645 RHC	101	100	102	103	100	16,7	103	100					
3 jaar	(2022-2023-2024)															2024					2023					2022							
	Antonica Kws	86	78	90	85	6	102	104	102	106		101	112	107	12	17,4	110	109	102														
	ST Amsterdam	68	73	65	89	7	86	99	101	100		95	224	97	12	17,4	99	97	103														
	Lauredana Kws	73	90	65	80	6	100	93	106	98		101	22	98	17	18,2	104	98	94														
	BTS 2185	62	66	60	86	7	93	99	103	102	++	98	22	100	14	17,7	105	101	101														
	BTS 8735	86	76	91	93	7	101	103	102	105		97	0	105	12	17,3	107	104															
	Patrizia Kws	88	86	88	86	7	87	98	105	104		98	0	102	15	18,0	108	100															
	1-2 jaar	KLASSIEKE RASSEN TE TESTEN															KLASSIEKE RASSEN TE TESTEN																
Nafissa Kws		71	86	63	91	6	108	108	98	106		104	22	109	18	16,8	107	105															
Brumby		58	84	45	75	6	78	98	102	100		100	0	101	12	17,5	103	97															
FD Equipe		75	83	70	7	7						100	0	100	18	16,7	99																
Hibou	72	80	68	8	8						100	22	102	12	17,4	104																	
2-3 jaar	(2022-2023-2024)															2024					2023					2022							
	NEMATODEN SMART RASSEN															NEMATODEN SMART RASSEN																	
	Smart Latoria Kws	65	86	55	71	6	105	98	98	96		100	0	103	18	16,8	102	96	93		Smart Latoria Kws	101	99	100	103	98	16,4	102	102	96			
	BTS Smart 2815 N	63	43	73	8	8	115	102	98	100		100	0	103	19	16,8	101	100		BTS Smart 2815 N	100	96	97	101	96	16,0	96	97					
	BTS Smart 9775 N	61	74	54	70	6	97	95	102	97		99	0	97	12	17,4	99	95		BTS Smart 9775 N	96	101	97	96	101	16,9	97	97					
	KLASSIEKE SMART RASSEN															KLASSIEKE SMART RASSEN																	
	Kipunji Smart	66	80	59	80	7	96	88	99	87		97	22	90	10	17,0	90	86	87														
	Smart Diletta Kws	42	59	33	88	6	93	97	97	94		96	0	98	17	16,5	95	91	96														
	RHIZOCTONIA SMART RASSEN															RHIZOCTONIA SMART RASSEN																	
	Smart Liesa Kws	66	71	63	86	6	104	88	99	87	+	100	0	92	11	17,2	93	86	86														
kbv												10,6	1,8	0,6	1,8		2,5	3,0	2	0,2	3,1		2,2	0,9	2,5	3,5	1,4	0,2	4,1				

Deze tabel geeft links, onder de blauwe hoofding, de karakteristieken en opbrengsten van alle rassen in klassieke situatie, zonder specifieke problemen van rhizotonia of van het bietecystenematode (lichte besmettingen zijn mogelijk). In dit linkse gedeelte van de tabel zijn de resultaten van ALLE rassen uitgedrukt t.o.v. van de getuige van nematodentolerant rassen (=100). De absolute waarden staan bovenaan de tabel ter informatie). Rechts onder de groene hoofding worden de resultaten van de rassen in nematodenbesmette situatie weergegeven, waar proeven werden aangelegd in velden met een gekende besmetting door het bietecystenematode (zelfde getuige). Om het suikergehalte beter te karakteriseren, worden de absolute cijfers naast de relatieve cijfers gegeven (enkel voor 2024). Het cijfer geeft een gunstige kwotering aan voor tolerantie of bodembedekking.

negatieve appreciatie   positieve appreciatie

(2), procent gezonde en leverbare bieten in proeven besmet met *Rhizoctonia solani*. De resultaten in het vet zijn bekomen op representatieve commerciële zaaien; *schieters/ha, alle zaaidata inclusief onzuiverheden: de lengte van de balk geeft het aantal weer tov getuige.

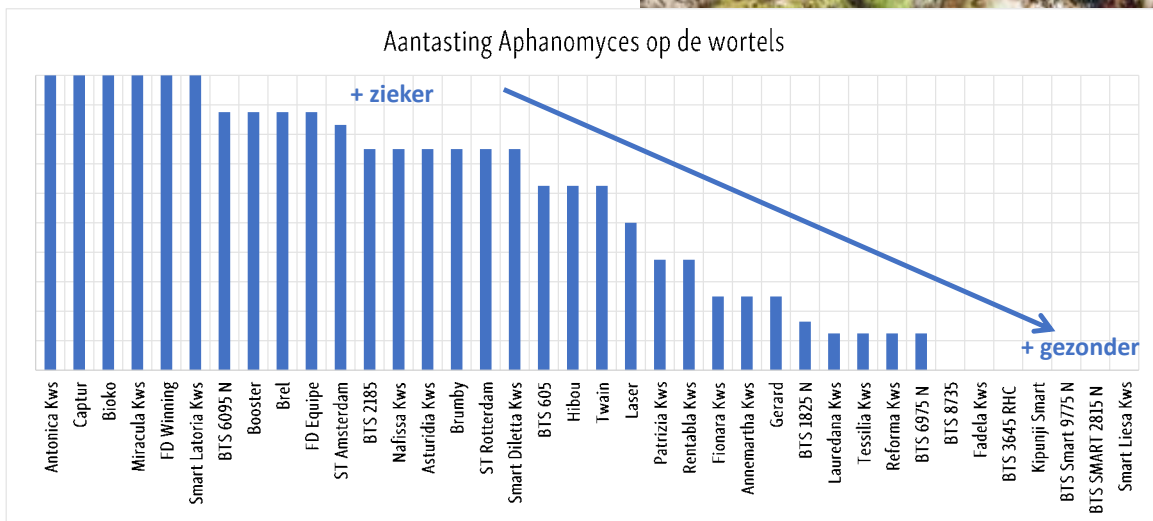
Wortelziekten: Aphanomyces

Het andere fenomeen van het jaar is de ontwikkeling van het droogwortelrot veroorzaakt door *Aphanomyces cochlioides*.

Aantasting door deze bodemschimmel kan in twee stadia voorkomen. In het zaailingstadium veroorzaakt het 'wortelbrand', waarbij jonge bietjes op grondhoogte ingesnoerd zijn (2-6 bladstadium).

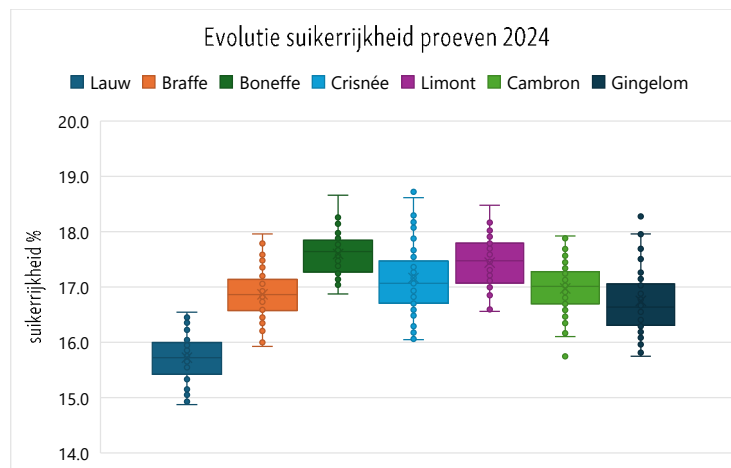
Later in het seizoen veroorzaakt het droogrot, dat zich ontwikkelt op de wortel bij een zeer hoog bodemvocht en zuurstofgebrek in de (late) lente. De aantasting veroorzaakt vervorming van de wortel met soms een insnoering van de wortel net onder het grondoppervlak. Deze insnoering veroorzaakt een verlies aan wortelopbrengst meer dan suikergehalte, maar ook verliezen wanneer de bieten geroid worden. Significante verschillen tussen rassen werden waargenomen bij de oogst.

Gevoelige percelen voor de ontwikkeling van Aphanomyces zijn percelen met een eerder zure pH, die snel kunnen dichtslaan wat tot zuurstofgebrek leidt.

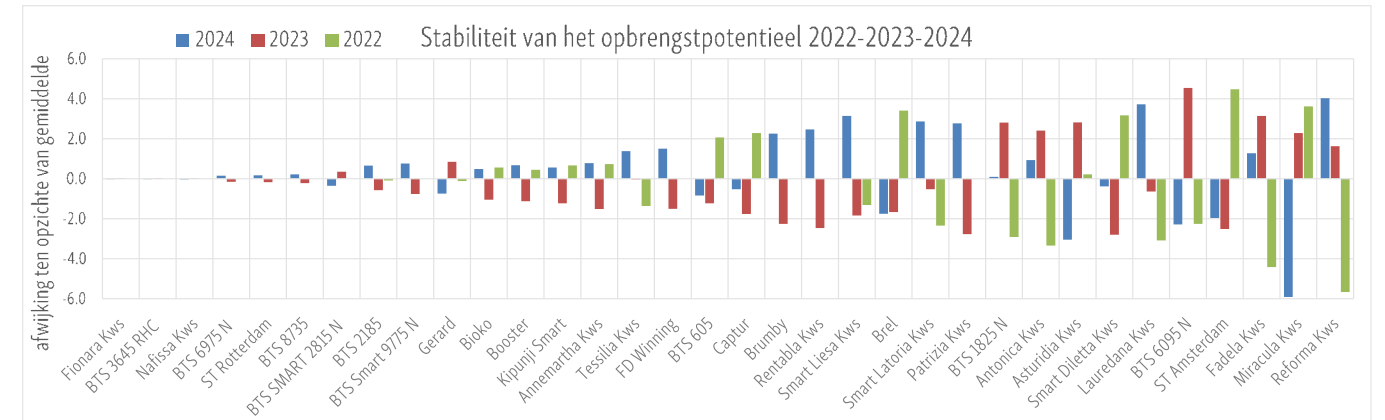
De opbrengsten

Het rooien van de proeven startte op 21 september om op 14 november te eindigen in goede omstandigheden. De gemiddelde wortelopbrengst was goed met 102 ton netto voor de klassieke proeven 97 ton in de nematoden besmette proeven. Daarentegen startte het suikergehalte van de eerste proeven tussen 15 en 16,5 graden suiker om dan, regionaal, te evolueren naar 17 % en zelfs iets meer. De verschillen in suikergehalte tussen de rassen waren groter in velden met veel Cercospora. De gemiddelde suikerrijkheid van de proeven lag op 17,0%.

Om een rassenkeuze te maken voor 2025 mag men niet stoppen bij één jaar ervaring, zijnde goed of minder goed. Rassen kiezen op basis van het jaarresultaat kan het gedrag van de rassen niet voorspellen onder toekomstige omstandigheden die we niet in de hand hadden. De analyse van de resultaten, rekening houdend met het potentieel van de rassen over meerdere seizoenen (de bevestigde rassen over 3 jaar hebben meer gegevens) alsook de stabiliteit van de opbrengst tussen de jaren, zal zorgen voor een rationele keuze.

Het KBIVB benadrukt al enkele jaren de "bladgezondheid" als een belangrijk criterium bij de keuze van de rassen, naast opbrengstprestaties. Vandaag is het de tolerantie voor Cercospora die benadrukt moet worden. Het speelt daarom ook een rol bij de beoordeling van het productiviteitspotentieel van rassen. We willen deze tolerantie graag uitdrukken in een objectief getal. Alle gegevens over de rassen staan in de centrale tabel van deze 'Bietplanter'. Deze tabel toont de opbrengstkenmerken van elk ras, evenals de toleranties tegen bladziekten, het risico op schieters, enz...

Rassenkeuze voor percelen besmet met Rhizoctonia bruinwortelrot

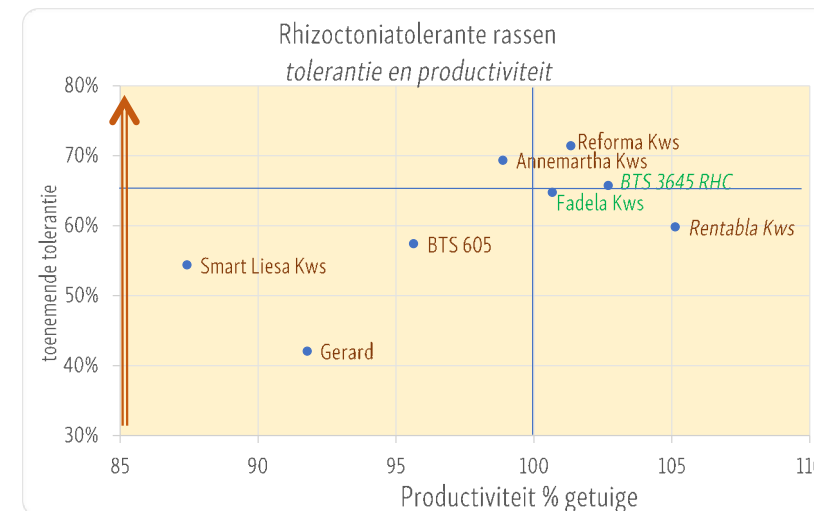
Alvorens de keuze te maken voor een ras tolerant voor rhizoctonia bruinwortelrot zal men eerst de risicofactoren aanwezig op het perceel moeten bestuderen:

- Een (frequente) rotatie met mais, vooral korrelmais, raaigras. De inwerking van onverteerde gewasresten is een verzwaren-de factor;
- Gebrek aan bodemstructuur, door rooingen uitgevoerd in vochtige omstandigheden, gaande tot de laatste 5 jaar;

- Aanwezigheid van rhizoctonia bruinwortelrot geïdentificeerd. Het gebruik van een tolerant ras sluit de aanwezigheid van rotte bieten niet uit maar verzwakt ze sterk. Opbrengst en tolerantie zijn dikwijls omgekeerd gelinkt, men moet hier oplettend zijn naar het gewenst tolerantieniveau.

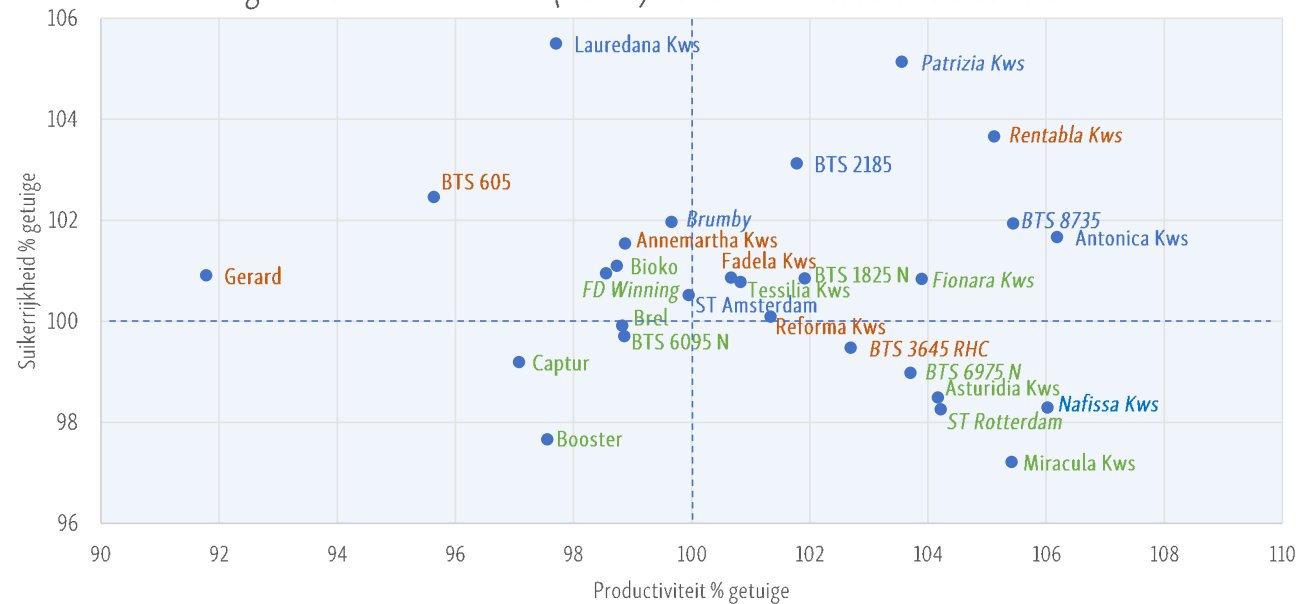
"De tolerante rassen bieden geen oplossing indien zij niet gepaard gaan met passende landbouwkundige maatregelen: rotatie, respect voor de structuur, optimale pH en beredeneerde bemesting."

Elk jaar bestudeert het KBIVB de tolerantie voor het wortelrot in specifieke natuurlijk besmette proeven. De waarnemingen tijdens de groei en van wortelrot op alle geoogste bieten laat ons toe om een goede beoordeling van de tolerantie te geven.

Weerhouden rhizoctonia rassen	
3 jaar	Reforma Kws Annemmartha Kws Fadela Kws BTS 605 Smart Liesa
2 jaar	BTS 3645 Rhc Rentabla Kws

Rassen weerhouden door het KBIVB voor 2025
gemiddelde resultaten (2022-) 2023-2024 klassieke situatie

Weerhouden klassieke rassen

3 jaar	BTS 2185 Lauredana Antonica Kws ST Amsterdam
2 jaar	Nafissa Kws Brumby Patrizia Kws BTS 8735
1 jaar	Hibou FD Equipe

Naast de opbrengst zullen de ziekte-tolerantie, veldopkomst, schietersgevoeligheid belangrijke keuzemogelijkheden bieden voor een of een ander ras.

Meerjarige resultaten van de klassieke proeven geven steeds een beter beeld van het algemeen gedrag van het ras onder de verschillende jaarinvloeden: klimaat, ziekte-druk en andere.

De resultaten van de proeven in klassieke situatie kunnen soms velden met een lichte aantasting door nematoden bevatten. Normaal is het gedrag van de meeste klassieke rassen in deze omstandigheden goed, maar sommige kunnen soms wat afhaken, zeker als de omstandigheden limiterend zijn bvb voor vocht of magnesiumopname.

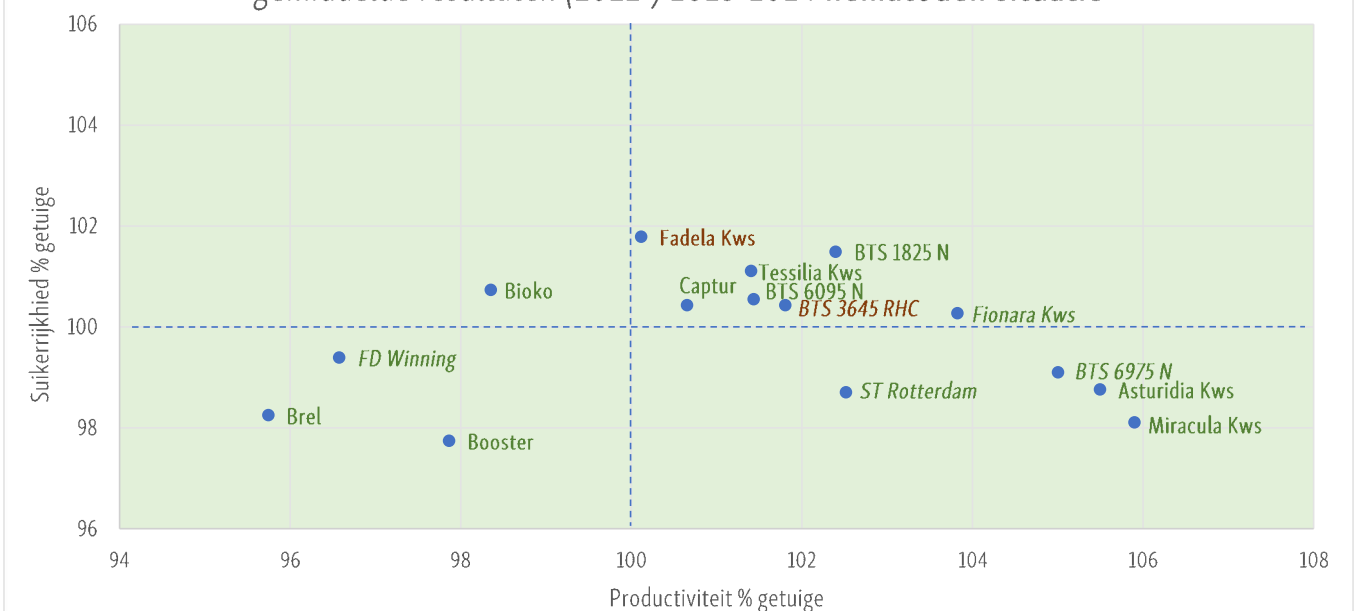
Het KBIVB wenst de landbouwers te bedanken voor het ter beschikking stellen van hun percelen voor het rassenonderzoek in 2024, met name in Briffoeil, Braffe, Cambron, Mévergnes, Meux, Petit-Waret, Lennik, Huldenberg, Moerbeke, Herentals, Waudrez, Boneffe, Avernas-le-Bauduin, Eliksem, Villers-le-Peuplier, Gingelom, Crisnée, Lauw, Li-mont

Potentieel van alle rassen in velden zonder specifieke problemen van nematoden, rhizoctonia

Alle rassen werden onder klassieke situaties getest zonder specifieke problemen om het opbrengstpotentieel en de eigenschappen te vergelijken (zie vorige bladzijden).

In deze situatie zal de keuze voor een ras niet zozeer naar het type ras gaan « rhizomanie », « nematodentolerant » of « rhizoctoniatolerant » maar naar specifieke eigenschappen die de opbrengst maken.

Nematodenrassen weerhouden door het KBIVB voor 2025
gemiddelde resultaten (2022-) 2023-2024 nematoden situatie

Weerhouden nematoden rassen

3 jaar	BTS 6095 Tessilia Kws Bioko Booster
2 jaar	BTS 1825 N Asturidia Kws Captur Miracula Kws Brel
1 jaar	ST Rotterdam BTS 6975 N Fionara Kws FD Winning
1 jaar	Twain Laser

Rassenkeuze voor percelen besmet met het bietecystenematode

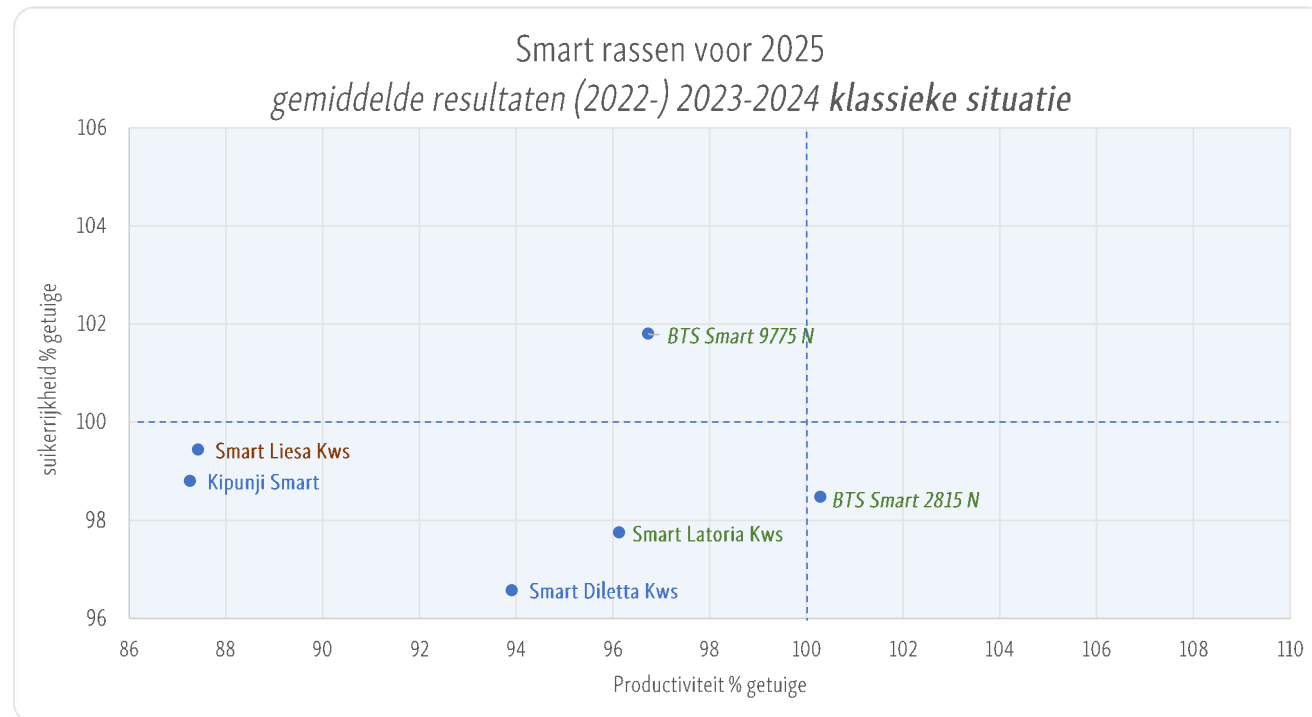
De keuze voor een nematodentolerant ras is een noodzaak in elk perceel besmet met het bietecystenematode *Heterodera*

schachtii. Zodra de besmetting groter is dan 150 eieren+larven per 100 g grond kunnen de verliezen tot meerdere procenten oplopen. Dit verlies kan door het gebruik van nematodentolerante rassen sterk verminderd worden. Het effect van nematodentolerante rassen is des te groter naarmate de aantasting toeneemt, ook is deze aantasting in diepere grondlagen te vinden (onder 30 cm). De meeste nematodentolerante rassen hebben nu een opbrengstpotentieel dat in klassieke situatie op het niveau ligt van de beste rhizomanierassen.

Detectie van de aanwezigheid van nematoden gebeurt door een bodemanalyse, maar nog beter via observaties gedaan tijdens de laatste bietenteelt : verbleking van het gewas met magnesiumgebrek, haarden met verwelking, (witte) cysten op de wortelharen, lage wortel- en suikeropbrengst.

Nematodentolerante rassen kunnen nog steeds de nematoden vermeerderen tijdens de teelt, maar in mindere mate dan de klassieke rhizomanierassen ! Enkele rassen associëren nematoden- en rhizoctoniatolerantie.

Weerhouden Smart rassen

Klassiek	Kipunji Smart Smart Diletta Kws
Nematoden	BTS Smart 2815 N Smart Latoria Kws BTS Smart 9775 N
Rhizoctonia	Smart Liesa Kws

De Smart Conviso rassen

Enkele rassen met een tolerantie voor het herbicide Conviso® One zijn via de Europese lijst beschikbaar. Bij deze rassen wordt een onkruidbestrijdingssysteem gebruikt gebaseerd op ALS herbiciden.

Het gebruik van Smart bietenrassen moet beantwoorden aan specifieke en moeilijke onkruidbestrijding situaties. Wij noemen hier : de aanwezigheid van onkruidbieten ('wilde bieten'), zeer hoge onkruidbezetting van melganzevoet, kruisbloemigen, schermbloemigen, ..die moeilijk met het FAR-systeem te controleren zijn.

Door zijn zeer nauwe werkwijze die reeds in veel andere teelten van de vruchtwisseling wordt gebruikt, moet Conviso® One verplicht gemengd met andere herbiciden met een andere werkwijze (bv. 1L 'Betanal' en 0,2L 'Tramat' of een bodemherbicide). Aan het mengsel wordt 1 liter olie toegevoegd. Om een efficiënte bestrijding te bekomen is het noodzakelijk de eerste behandeling toe te passen zodra melganzevoet of melde in het 2-bladstadium (maximum 4-blad !) staat.

Het gebruik van de Smart rassen en het systeem moet daarentegen wel beantwoorden aan enkele voorzorgen :

Gebruik geen Smart rassen in velden met een gekende aanwezigheid van ALS resistente onkruiden. Enkele resistente onkruiden zijn bij ons reeds gekend zoals kamille, kruiskruid, klaproos, vogelmuur ... en enkele grassen zoals raai-gras, duist, windhalm !

Het herbicide Conviso® One kan fytotoxiciteit in de volgteelt veroorzaken, bvb bij niet kerende bodembewerking (raadpleeg de erkenningsacte).

Mogelijke aanpassing van de toepassingsmodaliteiten van Conviso® One vanaf 2025: wij houden u op de hoogte.